

Šolski radio.

— Radio detektor zastoj. Pod tem naslovom smo opozorili v 42. številki »Učiteljskega Glasnika« šolska upraviteljstva in učiteljstvo v 50 km obližju Domžal, da dobi lahko radio detektor zastoj. Na našo vlogo na Radio-Ljubljana, da bi se rezerviralo nekaj radio detektorjev za šolska upraviteljstva, smo prejeli odgovor, da more oddati Radio-Ljubljana brezplačno detektorske aparate le učiteljstvu kot osebam. Šolam ne morejo dati brezplačnih aparatov in to vsled tega, ker plačuje šola le polovično naročnino. Pripravljeni pa so dati na razpolago tudi šolam aparate po polovični ceni, torej sorazmerno z višino naročnine. Kdor reflektira na brezplačen radio detektor, naj to javi poverjenstvu UJU ali naj se obrne direktno na Radio-Ljubljana, Miklošičeva c. 5. — Pri sprejemu detektorskih aparatov je treba predložiti dovoljenje poštnege urada in potrdilo o plačani naročnini — Poslužite se te ugodne prilike.

Stanovska organizacija UJU

Vabilja:

= LJUBLJANSKO UČIT. DRUŠTVO bo zborovalo v četrtek dne 18. t. m. od 8. do 12. ure na II. državni deški osnovni šoli.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ LASKO bo zborovalo v soboto dne 20. junija ob 8. uri zjutraj na Zidanem mostu. Na dnevnem redu je: a) Poročilo o situaciji in o seji širjega sosveta. b) Poročilo statističnega oddelka za izvenšolsko delo o zbranih podatkih c) Tolmačenje novih pravil UJU. d) Poročilo funkcionarjev za poslovno leto 1930./31. e) Likvidacija dosedanega učiteljskega društva in ustanovitev novega sreskega društva UJU za Laško. f) Volitev upravnega in nadzornega odbora. g) Razne zadeve in slučajnosti. — Na občni zbor vabi odbor vse tovariše in tovarišice (tudi dosihdod neorganizirane), da vsi prijavimo vstop v novo enotno organizacijo UJU. Treba je z dobrimi vzgledi pokazati razumevanje in zrelost za vprašanja stanovske solidarnosti. — V svrhu poskusnih volitev se razposljejo v prihodnjih dneh glasovnice, ki naj jih članstvo do 15. junija vpošlje upraviteljstvu v Laško. — Odbor.

= TOVARIŠICE, NE POZABITE priti v nedeljo 14. t. m. dopoldne ob 10. uri na izredni občni zbor (šentjakobska šola). Društvo učiteljic.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZJANSKO OKRAJ bo zborovalo 13. junija 1931. ob 10. uri v Kozjem. Poleg običajnega, je na dnevnem redu: volitev delegatov za obe skupščini in dvoje predavanj: »O koledarju« (nadaljevanje), tov. HERNAS, in »Razvoj kapitalizma v oblikovanju delovne šole«, tov. Podjavoršek. — Pevska vaja. Ker je to zborovanje zadnje v tem šolskem letu, pričakuje množestvilne udeležbe — odbor.

Poročila:

+ PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 11. maja v Ptujju.

Situacijsko poročilo: Število učiteljstva v okraju 165, število članstva 144, število udeležencev pri zborovanju 94, t. j. 64,82%. Po otvoritvi zborovanja se tov. predsednik spomni umrlega tovariša Troha iz Zavrča. Navzoči se oddolže njegovemu spomnu z dvigom raz sedeža.

V svojem kratkem poročilu omeni, da smo s 1. aprilom dobili dolgo pričakovani uradniški zakon. Zakon ima to dobro, da je uradništvu izjednačil. Goreča želja učiteljstva, da bo dobivalo iz državne blagajne tudi stanarino, se ni obistinila.

Vsled novega zakona so se morale v Udruženju vršiti važne izpremembe. Iz vodstva organizacije so morali izstopiti vsi funkcionarji, ki niso aktivni učitelji. Ustanove se banovinske sekcije.

Po določbah novega zakona se bo nehalo stanovsko-politično udejstvovanje organizacije, zato bo pa učiteljstvo imelo sedaj priliko, da se temeljito poglubi v notranje strokovne zadeve.

Zaradi vseh teh vidikov bo moralo dati društvo na junijskem zborovanju striktna navodila za skupščini svojim delegatom.

Želeti bi bilo, da se v javnosti ne kritikuje novi uradniški zakon niti v enem niti v drugem oziru.

Kar se tiče statistike izvenšolskega dela učiteljstva, bodo upravitelji šol s svojim učiteljstvom sestavili statistiko izvenšolskega dela svojih šol, ter isto poslali tajnici, da jo izroči naprošenemu referentu.

K dopisu poverjeništvu o predlogih, ki jih je stavilo isto ministrstvu prosvete glede sistemizacije mest se oglasi tov. Musek in stavi ta-le predlog, ki je bil soglasno sprejet:

Članstvo ptujškega učiteljskega društva pogreša pri predlogih ministrstvu prosvete sledeče pereče zadeve:

Učiteljem pripravnikom se je odtegnila stanarina kljub temu, da govori zakon o uradnikih v § 29., da se državnemu uslužbencu, ki ima stanovanje v naravi od države ali samoupravnega telesa, odbije vrednost stanovanja od osebne draginjske doklade. Te pa pripravniki nimajo.

Učiteljicam, poročenim z upravitelji ali učitelji, ki uživajo stanovanje v naravi, se odteguje pri polovični dokladi še stanarina, čeravno one ne uživajo po dosedanjih predpisih ne stanovanja v naravi in ne stanarine od strani krajevnih šolskih odborov.

Prosimo, da poverjeništvu stori vse potrebne korake tako glede pripravnikov, glede stanarine in glede draginjskih doklad poročenih učiteljic, in da se čim prej uredi vprašanje glede cenitve stanovanj, kajti sedaj se odteguje za vse celotna za kraj določena stanarina, in to če ima stanovanje tri sobe ali pa kakšno majhno sobico.

O računstvu v nižjih razredih osnovne šole je referirala tov. Kafol Ljudmila. Podavanje je bilo prikupno, snov temeljito obdelana; navzoči so dobili mnogo dobro preizkušenih nasvetov za svoje delo v šoli. Iz vsega referata je velo geslo: Iz življenja za življenje.

V debati sta govorila tov. Jarc in Majcen. Slednji je pripravil prof. Lavtarjevo metodo, ki da se uvaja celo v berlinskih šolah.

V sklepni besedi meni tov. Kafol, da so metode lahko različne, le prehitivanje v snovi in premalo utrjevanje je krivo, če uspehi v računstvu niso taki, kot bi morali biti.

Ker je bilo še precej časa, predava tov. Debenak izven dnevnega reda o temi: »Duševnost in duhovno življenje Evrope«.

Snov referata je bila vseskozi zanimiva in aktualna, ter je bil zlasti konec referata govornj navzočim iz srca.

Tov. Šestan omeni k referatu, da je žalostno, da se pri nas uvajajo tuje kulture, ki nikakor niso prikladne duševnosti našega naroda. Sami iščimo, kaj bi bilo za naš razvoj prikladno, zlasti na polju šolske reforme. Velik zaklad so nam narodne pesmi, ki opevajo vse lepe lastnosti naših junakov.

V debato je posegel tudi tov. Jurančič, ki ugotavlja, da so pri nas pač take razmere, če hoče domačin nekaj ustvariti, kar bi izboljšalo našo šolo, da ga višje sile potisnejo k tlem, tako, da se ganiti ne more. Mi smemo samo posnemati, ustvarjati ne smemo.

Tov. Debenak stavi ta-le predlog, ki je bil soglasno sprejet:

Danes je eden zgočih problemov, da zraven »naših« socialnih, ekonomskih in drugih razmer proučimo tudi svojo slovansko dušo in nje posebnosti ter naše rasne značilnosti in odlike, in da po njih uklišeimo prosveto in vzgojo naroda ter tako zgradimo na nam lastnih duševnih elementih nam svojstveno kulturno življenje.

Pri nas pa je vse obrnjeno k zapadu: inteligencija, knjige, razne ustanove, posebno pa šolstvo. Če pa že presajamo iz tujih tal v naša, pa moramo prikrojiti našim razmeram in potrebam; skratka: prekovati in kovačnicah slovanske duhovnosti. Pribijam: to naj velja posebno za šolstvo!

Iz tega razloga predlagam, da se tudi naš »Popotnik« v tem smislu preobrazi in preobliči, da bo objavjal članke, namige in smernice pri vzgojnem delu, ki so vznikli in se izcimili iz potreb našega šolstva, naših razmer in, ki bodo temeljili in črpali moč iz narodovega življenja. Skratka: da bodo samonikli, samonikli tako, kot so že bili, pa so prenehali biti in kot si jih zopet želimo, ker pač čutimo v sebi tako nujnost in potrebo po njih. Na nas je!

Tov. predsednik izreče zahvalo tov. Kafolovi kakor tudi tov. Debenaku.

Delegatom za pokrajinsko skupščino se volijo tov.: Šterk Davorin, Kaukler Valentina in Jančič Ivo.

Na državno skupščino pa pošlje društvo tov. Šterka. Namestnik za delegate obeh skupščin je tov. Musek Ljudevit.

Prihodnje zborovanje bo v soboto 6. junija v Ptujju. Oficijelnemu delu zborovanja, ki se začne ob 9. uri, se priključijo še neoficijelni del s kinopredstavo, obiskom muzeja in izletom v Švicarijo.

D. I. Šestan, t. č. preds. Kaukler V., t. č. tajn.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ LJUTOMER je zborovalo dne 2. maja 1931. na Kapeli. — Navzočih 74 od 105 članov, t. j. 70,4%.

Tov. predsednik iskreno pozdravi navzoče, zbrane kot na majniškem izletu; posebej zakliče dobrodošlico novim članom: tov. Jandlu iz Apač, Vinku Široni in Bronislavi Najzarjevi iz Sv. Jurja.

Nato omeni uzakonitev uradniškega zakona ter ga v kratkem vsestransko očrta.

Zadnji zapisnik se odobri. Rešijo se predlogi zadnjih dveh odborovih sej in došli dopisi. Ob razdelitvi statističnih tiskovin se apelira na članstvo, da jih izvrši natančno.

Učiteljska gospodarska poslovalnica.

posreduje glede nabave:

- šolskih potrebščin, zemljevidov in učil, šolskih zvezkov, vrtnega orodja, orodja za ročna dela, kuhinjske posode, pisalnih strojev, štampiljk, knjig vseh vrst, toplomerov, tlakomerov, glasbil, »Vakuum« fizik. ap., gum. predmetov za teološko, Fromovih stavnic, »Kosmos« učil itd., itd., itd.

Zveze ima v: Ljubljani, Mariboru, Celju, Pesnici pri Mariboru, Ptujju, Zagrebu, Dunaju (Wien), Stuttgartu in Chemnitzu. Nabavi pa lahko tudi vse druge inozemske izdelke, ki se jih pri nas ne dobi.

Naročila je treba poslati na naslov: Učiteljska gospodarska poslovalnica v Mariboru. — V kratkem bo pričela poslovati tudi podružnica v Ljubljani.

Zelo koristno bi bilo ako bi poleg šol vsi člani UGP naročali svoje potrebščine potom UGP, ker bi s tem pripomogli, da bomo čimprej pričeli zidati Učiteljske domove.

a po vesti, da bodo pravičen odgovor napadom.

Razpravljalo se je nadalje o prosvetnem programu tov. Spangerja, kakor si je on zamislil delo po odsekih S tem ne bi padlo vse delo na poedince, temveč bi bilo razdeljeno; delal bi vsak v odseku, ki ga veseli. Sledil je koreferat tov. Jandla, v katerem se je poglobil v filozofijo in v katerem dokazuje nujno potrebo samoizobrazbe učitelja; njegov študij filozofije in sociologije, v katerih bo našel smernice za vzgojo. Človek si mora dobiti svojo misel, mora biti autogen, ker le to mu daje vero vase. Cilj vzgoje je razločevanje: lepo — grdo, dobro — zlo. — Po predavanju, ki je bilo z odobravanjem sprejeto, se je razvila še debata in se je nato sklepaio o ustanovitvi odsekov.

Sledilo je zelo zanimivo predavanje tov. Lubeja o zakonu biogeneze. Povedal nas je z njim globoko v tajne narave. Nadaljeval ga bo na prihodnjem zborovanju, ki se bo vršilo v Stogovcih dne 6. junija.

K. Maurič, t. č. preds. Klemenčič M., t. č. tajn.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZJANSKO OKRAJ je zborovalo dne 25. aprila 1931. v Kozjem.

Statistika: Učiteljstva v okraju 58, včlanjenih 46, navzočih 32, t. j. 70%.

I. Tov. predsednik pozdravi z velikim veseljem vse navzoče, posebno še 6 novo pristopivših tovarišev(ice): Dvorsky Olgo, Jazbinšek Milico, Kalan Anico, Jenčič Marijo, Raufa Ivana in Sevnik Miro.

II. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

III. Tov. Smolnikarjeva je referirala »O javnem delovanju žene in podrejevanju njenege dela«.

Tov. predsednik se ji zahvali za lepo sestavljeno predavanje z željo, naj bi o tej temi še kajera druga tovarišica povedala svoje mnenje.

IV. Tov. HERNAS nam je povedal nekaj »O koledarju«. Z zanimanjem je sledilo učiteljstvo poučnemu, znanstvenemu predavanju in se še pripravljamo tov. za nadaljevanje.

V. Razpravljalo se je o izvenšolskem delu učiteljstva. Predsednik prosi vse navzoče, naj takoj izpolnijo statistične tabele, čim jih prejmejo.

VI. Končno opominja tov. blagajnik članne dolžnike — posebno starejše zamudnike — k vnetnemu plačevanju.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo meseca junija v Kozjem.

Alb. Čok, t. č. pred. M. Strašekova, t. č. tajn.

Najboljše in najcenejše **olje zoper prah** kakor tudi **šolske gobe, umetniške barve in čopiče** nudi

ORIENT, D. Z. O. Z.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 14

rešitve razveljavlja. — Objavljamo prednje, ker bi se moglo zgoditi, da se bo zaradi takih razzsodb državnega sveta temu ali onemu državnemu uslužbencu popravil položaj v skupini in bi se event. mogel uvrstiti po 1. odst. § 252. novega uradniškega zakona v nižjo položajno skupino, kakor pa je bil na dan 1. aprila 1931. in kakor je bil zato na ta dan tudi uvrščen. — »Naš Glas«.

— Št. Všetjete 10% stanarino v pokojnino. Odločba splošne seje Državnega sveta z dne 17. maja 1930., št. 21.912/30.: V osnovu za izračunavanje pokojnine po čl. 138. uradniškega zakona (iz leta 1923., op. ured.) je treba v slučaju drugega odstanka 7. člena istega zakona vzeti kot redno stanarino, stanarino iz čl. 35. navedenega zakona, povečano za 10. odstotkov. — »Naš Glas«.

— Načelne odločbe Državnega sveta: Na splošni seji Državnega sveta, ki se je vršila v dneh 26. in 28. januarja 1931., so bile izdane pod št. 4935/31 naslednje odločbe:

I. »Izjeme v t. 3. odst. 1. pod III. čl. 154. zakona o civilnih uradnikih od 31. julija 1923. veljajo samo za otroke tistih državnih uradnikov, ki so služili po tem zakonu in si po njem pridobili pravico do pokojnine za svojo dečo.«

IV. »Častnikom in ostalim uradnikom vojaško-civilne vrste, se vračuna po čl. 118. zakona o ustroju vojske in mornarice od 9. avgusta 1923. v leta za pokojnino samo tisti čas, katerega bodo ti uradniki prebili v aktivni službi do dne, ko se izda ukaz o upokojitvi.«

V. »Pričeta druga polovica leta iz 2. odstavka čl. 1 zakona o pridobitvi pravice do osebne pokojnine od 1. marca 1929., se mora zaradi lažjega obračuna smatrati kot cela samo pri določitvi odstotka za pokojnino, nikakor se pa ne more vračunati v efektivno dobo državne službe, ki se po prvi alineji spredaj navedenega čl. 1. zahteva za pridobitev pravice do osebne pokojnine.«

VI. »Odstavek 2. čl. 53. zakona o uradnikih in ostalih civilnih uslužbencih (od 31. julija 1923., op. ured.) se more uporabljati tudi v primeru kadar se po službeni potrebi sprejme v državno službo oseba, ki je že prej bila v državni službi.«

Učiteljski pevski zbor UJU.

—pev. Učiteljem-pevcem! Učiteljski pevski zbor bo začel v prihodnjem pevskem tečaju od 2. do 10. julija vežbati nov program, ki bo obsegal moške, ženske in mešane zборе. Da izpopolnimo zlasti moški zbor vabimo k sodelovanju vse tovariše pevce. Apeliramo za sodelovanje na tovariše iz bivše mariborske oblasti. Zaradi olajšanja posejanja vaj se bodo vršile te izmenično odslej tudi v Mariboru in Celju. Tovarišem iz oddaljenih krajev, kakor tudi poročenim se bo po možnosti povrnil del stroškov. Prijave sprejema: Učiteljski pevski zbor UJU Ljubljana — Franciškanska ulica 6.

Naša gospodarska organizacija.

—g. Tovarišice, zopet je preminula ena naših tovarišic Jelica Vuk-Sadarjeva. Oddolžimo se njenemu spomnu in darujmo vsaka 1 Din za »Dom učiteljic«. Mnogo tovarišic je darovalo nedavno umrlim tovarišicam po 1 Din za »Dom učiteljic«, mesto cvetke na njihov grob, vendar pa še pogrešamo lepo število koleginj. Tovarišice, ako bi prav vsaka izmed nas žrtvovala spomnu teh tovarišic po 1 Din, bi nabrala za naš dom 8000 do 10.000 Din. Neznaten dar posameznice bi rasknil velik blagoslov za skupnost. — Številka naše položnice je 11.654. Dobite jo na vsaki pošti.

Gg. šolski upravitelji!

Vaša narodna dolžnost vam nalaga, da zagotovite svoji šoli nabavo, z rešenjem ministrstva prosvete O. N. br. 38637/25, in O. N. br. 24398/30 odobrenih pomožnih učil v sezljepisnem pouku

Po naredbi prosvetnega oddelka Dravske banovine obvezana je vsaka šola imeti vsaj 1 izvod tega učila

Silke z Jadrana in Primorja

12 različnih umetniških barvastih slik Dalmacije in Primorja, izdelanih po naših najslavnejših mojstrih prof. Crnčiču, Kovačeviću in Krušlinu.

Znižana cena Din 296.—

razume se, da skupno z učno knjigo, zavijanjem in poštnino, Silke so valike 45x50 cm in so pripravljene tako, da se jih lahko obed na rid. — Poleg tega, da so lepe slike v okras šolskih prostorov, so po razpisu ministrstva za vojno in mornarico D. br. 44012/26 in ministrstva notranjih del J. B. br. 20495/26 najprimernejše sredstvo za uspešno propagando za naš Jadran.

Nudite otrokom pri nazornem pouku učitek spoznavanja prirodnih lepot našega morja in Primorja. Zbudite v otrocih nacionalno zavest z dosega ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Oskrbno šol v Dravski banovini vrši samo Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani

Upravni svet in nadzorstvo Učiteljske tiskarne v Ljubljani javljata tožno vest, da je naš zaslužni in spoštovani tovariš in sotrudnik

Josip Bénédek
nadučitelj v pokoju in član nadzorstva

po plodonosnem, blaginji naroda in ugledu učiteljskega stanu posvečenem življenju preminul v 84. letu starosti.

Pogreb se je vršil v sredo, dne 10. t. m., ob 17. uri izpred mrtvaške veže državne bolnice.

Bodi možu zvestobe in poštenosti časten spomin!

Ljubljana, dne 4. junija 1931.